

**Återvinnings
industrierna**

Miljö- och energidepartementet

Er referens: M2016/01735/KI

Yttrande över Miljömålsberedningens delbetänkande med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige

Återvinningsindustrierna, ÅI, har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Miljömålsberedningens delbetänkande "En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige".

ÅI är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 20 miljarder kronor och drygt 6 000 anställda. Medlemsföretagen hanterar årligen drygt 12 miljoner ton avfall och återvinningsbart material, varav ca 55 % materialåtervinns.

Sammanfattning

- **ÅI välkomnar Miljömålsberedningens klimatstrategi med ambitiösa klimatmål för Sverige.** Det är positivt att strategin tar sin utgångspunkt i att Sverige ska vara ledande land i det globala klimatarbetet. De är angeläget att strategin genomförs på ett sådant sätt att den skapar konkurrenskraft för Sverige och svenska företag.
- **ÅI välkomnar också att en mer effektiv resursanvändning lyfts fram som en viktig åtgärd för att uppnå klimatmålen, men beklagar att den inte fått större utrymme.** Återvinning av avfall till nya råvaror är en av de mest effektiva klimatåtgärderna och måste få ett betydligt större utrymme i klimatstrategin än dag. Alltför länge har klimatstrategierna haft energianvändningen som huvudsakligt fokus. Men det är först när formerna för materialanvändningen ges prioritet som vinsterna i form CO₂-reduktion kan optimeras. Då först kan Sverige bli ett föregångsland.

- **ÅI föreslår att klimatstrategin kompletteras med mål och styrmedel för att stimulera en ökad användning av återvunna råvaror.** Idag har de återvunna råvarorna svårt att konkurrera med de jungfruliga. Överkapaciteten på avfallsförbränning i Sverige påverkar "prissättning" på avfallsmarknaden och möjligheterna att investera i anläggningar för materialåtervinning

I den följande delen av remissvaret fokuserar vi främst på de frågor som rör hur en effektivare resursanvändning kan bidra till att uppfylla klimatmålen.

Inför mål och styrmedel som ökar konkurrenskraften för användning av återvunna råvaror som en del av klimatstrategin

Användning av återvunna råvaror i stället för jungfruliga råvaror bidrar till både minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser. Denna åtgärd syns dock inte i den nationella statistiken. Användning av återvunnet aluminium ger exempelvis 95 % lägre utsläpp av växthusgaser jämfört med jungfrulig råvara.

Vi föreslår att klimatstrategin kompletteras med mål och styrmedel för att stimulera en ökad användning av återvunna råvaror. Exempel på styrmedel kan vara sänkt CO₂-skatt eller sänkt moms vid användning av återvunna råvaror.

Miljömålsberedningens förslag att uppnå nollutsläpp från avfallsförbränning

ÅI välkomnar inriktningen att uppnå nollutsläpp från avfallsförbränning inom el- och fjärrvärmesektorn, och att det behöver utvecklas strategier och styrmedel för att fasa ut förbränning av avfall med fossilt ursprung. Dock bedömer utredningen att nollutsläpp kan komma att uppnås först i slutet av målperioden (närmare 2045).

En viktig åtgärd för att minska utsläppen är att fossila material såsom plast och textilier sorteras ut. Det kan uppnås relativt snabbt med kraftfulla styrmedel. Därmed skulle mer av avfallet kunna återvinnas till råvaror.

I Sverige förbränns mer avfall än i de flesta andra länder. En del av detta avfall skulle kunna återvinnas till nya råvaror. Skälet att det inte sker är den betydande överkapacitet på avfallsförbränning som byggts upp i Sverige för produktion av el och fjärrvärme. Överkapaciteten påverkar lönsamheten inom hela materialåtervinningsmarknaden.

Det finns avfall som är av sådan kvalitet att det inte går att utnyttja direkt för materialåtervinning. Detta avfall kan utnyttjas för att minska utsläppen från fossila bränslen i andra sektorer. Ett exempel på en sådan lösning är i cementindustrin där förbränning av sorterat avfall reducerat andelen fossila bränslen avsevärt. En annan lösning under utveckling och marknadsgenombrott är pyrolys av däck och plast där råvaror och/eller olja utvinns som kan ersätta fossila bränslen och jungfruliga råvaror.

ÅI anser att det är mycket angeläget att regeringen så snart som möjligt tar fram styrmedel som ställer krav på att återvinningsbart avfall sorteras ut före förbränning samt att osorterat

avfall inte får förbrännas. Osorterat avfall genererar betydande mängder aska. Denna åtgärd kommer snabbt leda till att utsläppen av växthusgaser från förbränning av det avfall som genereras i Sverige kommer att minska. Det ger en tydlig signal till att fortsatt utbyggnad av avfallsförbränningsanläggningar inte är ett hållbart sätt att hantera avfallet i en cirkulär ekonomi.

Sverige bör ta initiativ till att inkludera återvinning och användning av återvunna råvaror i klimatredovisningen

Klimatavtalet i Paris och nationell utsläppsstatistik fokuserar i huvudsak på de utsläpp som sker inom varje enskilt land. De klimatutsläpp som uppstår vid utvinning av jungfruliga råvaror och tillverkning av produkter finns "inbäddade" i produkternas material. Det är därför angeläget att uttjänta produkter, oavsett i vilket land de produceras, återvinns i så stor utsträckning som möjligt.

Återvinning av avfall till råvaror finns inte med som en post i den nationella statistiken. Däremot kan avfallsförbränning leda till minskade utsläpp i redovisningen om förbränningen ersätter fossila bränslen. Detta trots att materialåtervinning ger en större klimatnytta än att förbränna avfallet. Av detta skäl bör det göras en översyn av hur resursanvändningen kan integreras i klimatredovisningen. Här skulle Sverige kunna bli ett föregångsland och visa på att en satsning på återvinning och återvunna råvaror lönar sig klimatmässigt och är en viktig förutsättning för att uppnå klimatmålen.

Detta bredare angreppssätt på klimatredovisningen skulle kunna stimulera fler länder att minska utsläppen genom ökad materialåtervinning och införa en cirkulär ekonomi. Det skulle underlätta för länder som deponerar sitt avfall idag till att ta steget till materialåtervinning och inte satsa på avfallsförbränning.

En närings- och innovationspolitik med klimatinriktning

ÅI tillstyrker att det befintliga offentliga stödet till företag i ökad utsträckning bör styras mot tillämpningar med stor potential att minska utsläpp av växthusgaser samt att regeringen bör ge Vinnova i uppdrag att utreda hur en större andel av innovationsstödet till företag kan riktas mot klimatrelevanta innovationer. **Vi anser** att stöder också bör omfatta åtgärder som leder till ökad materialåtervinning och användning av återvunna råvaror.

Stockholm den 20 oktober 2016

Britt Sahleström
Vd, Återvinningsindustrierna